

3. Нуртдинова А.Ф., Чиканова Л.А. Соотношение трудового и нового гражданского законодательства. Новый Гражданский кодекс России и отраслевое законодательство / А.Ф. Нуртдинова // Труды Института законодательства и сравнительного правоведения при Правительстве Российской Федерации – 1995. – №59. – С. 14.

4. Ставцева А.И., Шептулина Н.Н. Ответственность руководителя организации за нарушение законодательства о труде. – М.: Проспект, 2000. – 144с.

5. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15 вересня 1999 року: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1045-14>

6. Прокопенко В.І. Трудове право: Курс лекцій: Для студентів юрид. вузів та факультетів. – К.: Вентурі, 1996. – 224с.

7. Про Типову форму контракту з керівником підприємства, що є у державній власності: Постанова Кабінету Міністрів України від 02.08.1995 року № 597: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=597-95-%EF>

Михайлов Олександр Миколайович

ВИКОНАННЯ ФУНКЦІЙ СЕКРЕТАРЕМ СУДОВОГО ЗАСІДАННЯ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА МОЛДОВИ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Юридична спільнота пострадянського простору на сторінках галузевих видань ґрунтовно досліджує правовий статус учасників судового процесу, які юридично заінтересовані в результаті розгляду справи й вибірково вирішує проблеми реалізації прав та обов'язків осіб, місце і роль яких у механізмі відправлення судом правосуддя виключає наявність юридичної заінтересованості.

За процесуальним законодавством пострадянських країн відволікання секретаря судового засідання зобов'язанням виконувати невластиві йому завдання або відсутність секретаря судового засідання у судовому засіданні унеможливають проведення судового засідання. Процесуальна фігура – секретар судового засідання – не просто елемент складної системи, що «сприяє розгляду справи», «обслуговує судочинство», секретар судового засідання забезпечує несучість всьому механізму відправлення судом правосуддя, відтак дослідженню проблеми його правового статусу повинно бути приділено не менше уваги від сторін, третіх осіб, представників сторін та третіх осіб.

Відповідно до ст. ст. 62, 63 КАС України, ст. ст. 47, 48 ЦПК України та Типової посадової інструкції секретаря судового засідання місцевого загального суду, що затверджена наказом ДСА «Про затвердження Типових посадових інструкцій працівників апарату місцевого загального суду» від 20 липня 2005 року № 86 секретар судового засідання, будучи обов'язковим учасником в обох процесах, має однаковий об'єм прав та обов'язків, за виключенням однієї обставини. В адміністративному процесі, на відміну від цивільного, у разі відсутності в судовому засіданні розпорядника, його функції виконує секретар судового засідання (ч. 4 ст. 64 КАС України). Судовий розпорядник так само, будучи учасником, має однаковий об'єм прав та обов'язків в обох процесах, за виключенням так само однієї обставини. На відміну від адміністративного процесу, де участь факультативна, у цивільному процесі судовий розпорядник є обов'язковим учасником (ст. ст. 62, 64 КАС України, ст. ст. 47, 49 ЦПК України).

У питанні нормативного вирішення проблеми виконання функцій секретарем судового засідання одного із учасників процесу або особи, яка зобов'язана бути присутньою у залі судового засідання, інтерес представляє досвід Республіки Молдова.

П. б ч. (1) ст. 28, 278 ЦПК Республіки Молдова від 30 травня 2003 року № 225-XV (далі – ЦПК Республіки Молдова) [6] встановлено, що судові інстанції загальної юрисдикції розглядають справи по спрам, що впливають з адміністративних відносин. Позови до адміністративного суду розглядаються відповідними судовими інстанціями у загальному порядку, передбаченому даним кодексом, із винятками та доповненнями, встановленими законодавством про адміністративний суд.

Закон Республіки Молдова «Про адміністративний суд» від 10 лютого 2000 року № 793-XIV [5], що у минулому доповнював положення ЦПК Республіки Молдова від 26 грудня 1964 № СРС [8] із ЦПК Республіки Молдова [6], положення якого у теперішній час продовжує доповнювати, секретаря судового засідання не відносять до кола учасників процесу.

Відповідно до ст. 55 ЦПК Республіки Молдова учасниками процесу визнаються: сторони, треті особи, прокурор, особи, які відповідно до положень ч.

(2) ст. 7, ст. ст. 73 і 74 уповноважені звертатися у судову інстанцію із заявою про захист прав, свобод і законних інтересів інших осіб або які беруть участь в справі з метою дачі висновків для захисту прав інших осіб, та зацікавлені особи у справах окремого провадження.

Заслужують на увагу «Глава V. Склад суду. Відводи» ЦПК Республіки Молдова та Закон Республіки Молдова «Про статус та організацію діяльності секретарів судового засідання» від 15.03.2007 № 59 [7].

Визначення прав та обов'язків, місця й ролі секретаря судового засідання в одній главі із судом, в окремому акті маючого юридичну силу закону засвідчать про повагу законодавця Республіки Молдова до особи, яка займає посаду секретаря судового засідання та значимість результатів її праці.

Наприклад, ст. 47 ЦПК Республіки Молдова передбачає, що секретар судового засідання за дорученням судді виконує процесуальні дії, чим сприяє підготовці й розгляду справи в судовому засіданні, інформує учасників процесу про місце, дату і час судового розгляду, перевіряє їхню явку до суду, з'ясовує причини їхньої неявки та повідомляє їх судді, складає протокол судового засідання, виконує вказівки судді, що стосуються організації та ведення судового засідання. Ні суддя, ні учасники процесу не вправі виконувати обов'язки секретаря в судовому засіданні. У разі необхідності судова інстанція в силу своїх повноважень може замінити секретаря судового засідання іншим секретарем, про що виносить ухвалу, яка оскарженню не підлягає. Заміна секретаря судового засідання не тягне розгляд справи з самого початку.

Закон Республіки Молдова «Про статус та організацію діяльності секретарів судового засідання» від 15.03.2007 № 59 [7] зазначає, що труд секретаря судового засідання є підтримкою у роботі магістратів при відправленні правосуддя, а його компетентність й коректне виконання своїх обов'язків грають важливу роль у належному здійсненні діяльності судової інстанції (ч. (2) ст. 1). Будь-яке втручання у виконання секретарем судового засідання своїх функцій не допускається (ч. (2) ст. 4). Секретар судового засідання зобов'язаний виконувати службові обов'язки професійно, з неупередженістю та відданістю справі, відповідно до закону. Він повинен утримуватися від будь-яких дій, що можуть

зашкодити інтересам фізичних чи юридичних осіб або престижу юстиції (ст. 5).

Парламент Республіки Молдова питання забезпечення безпеки учасників процесу відніс до числа життєво важливих, про що свідчить поява окремої статті у главі I розділу I нової редакції ЦПК Республіки Молдова. Провадження справи у судовому засіданні здійснюється в умовах, що забезпечують нормальну діяльність судової інстанції й безпеку учасників процесу. З метою забезпечення безпеки суддів та присутніх у судовому засіданні осіб головуючий у засіданні має право розпорядитися про перевірку тих, хто бажає бути присутнім при розгляді справи, перевірку посвідчень особи, проведення особистого огляду та огляду речей, принесених у зал засідання. Головуючий у судовому засіданні може дозволити присутність у залі засідання озброєних осіб, зобов'язаних носити зброю «по долгу служби», з метою виконання ними службових обов'язків у судовій інстанції (ст. 11).

Закон Республіки Молдова «Про судоустрій» [4] передбачає наявність у розпорядженні судових інстанцій судової поліції, що надана до їхнього відання Міністерством юстиції Республіки Молдова. Судова поліція забезпечує охорону приміщень, іншого майна судових інстанцій, безпека суддів та інших учасників процесу, громадський порядок у приміщеннях судових інстанцій й у судових засіданнях; здійснює привід у судову інстанцію осіб, які ухиляються від явки; здійснює відповідно до закону огляд осіб, у тому числі особистий огляд, при вході у судову інстанцію й вихід із неї тощо.

Відповідно до Закону Республіки Молдова «Про поліцію» [3], як правоохоронний орган публічної влади поліція Республіки Молдова підрозділяється на державну та муніципальну, яка у своїй діяльності підпорядковується, контролюється МВС та МВС й органами місцевого публічного управління відповідно. Державна поліція надає муніципальній методологічну та консультативну допомогу, а також сприяє своїми силами, й засобами виконанню покладених на неї обов'язків. МВС Республіки Молдова організує діяльність судової поліції (ч.ч. 1, 4, 5 ст. 7, ч. 5 ст. 8, п. 7 ч. 1 ст. 9).

Враховуючи однакові права та обов'язки, місце й роль секретаря судового засідання у механізмі відправлення судом правосуддя, неоднакове нормативне

регулювання правового статусу секретаря судового засідання в адміністративному, цивільному процесах України та позитивний законодавчий досвід Республіки Молдова, слід рекомендувати Верховній Раді України виключити частину 4 статті 64 КАС України.

Література:

1. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року № 1618-IV [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // Офіційний веб-сайт. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1618-15>
2. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року № 2747-IV [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // Офіційний веб-сайт. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2747-15>
3. Закон Республіки Молдова «Про поліцію» від 18.12.1990 № 416 [Електронний ресурс] / Державний реєстр правових актів Республіки Молдова // Інтернет-сторінка. – Режим доступу: <http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=312894&lang=2>
4. Закон Республіки Молдова «Про судоустрій» від 06.07.1995 № 514 [Електронний ресурс] / Державний реєстр правових актів Республіки Молдова // Інтернет-сторінка. – Режим доступу: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=2&id=312839>
5. Закон Республіки Молдова «Закон про адміністративний суд» від 10.02.2000 № 793-XIV [Електронний ресурс] / Державний реєстр правових актів Республіки Молдова // Інтернет-сторінка. – Режим доступу: <http://www.law-moldova.com/laws/rus/administrativnom-sude-ru.txt>
6. Цивільний процесуальний кодекс Республіки Молдова від 30.05.2003 № 225-XV [Електронний ресурс] / Державний реєстр правових актів Республіки Молдова // Офіційний сайт. – Режим доступу: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=2&id=286229>
7. Закон Республіки Молдова «Про статус та організацію діяльності секретарів судового засідання» від 15.03.2007 № 59 [Електронний ресурс] / Державний реєстр правових актів Республіки Молдова // Офіційний сайт. – Режим доступу: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=2&id=323743>
8. Цивільний процесуальний кодекс від 26 грудня 1964 № СРС [Електронний ресурс] / Державний реєстр правових актів Республіки Молдова // Офіційний сайт. – Режим доступу: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=2&id=286228>

Пушкар Ганна Михайлівна

ПРИМУСОВЕ ЛІКУВАННЯ ВІД НАРКОМАНІЇ: ДОСВІД США